

NASZ PRZYJACIEL

Dodatek tygodniowy „Głosu Wąbrzeskiego“ poświęcony sprawom oświatowym kulturalnym i literackim

Nr. 28

Wąbrzeźno, dnia 12 lipca 1930 r.

Rok 8

Ewangelja

św. Mateusza rozdz. 5, wiersz 20—24

Onego czasu rzekł Jezus do Swych uczniów: **Jeśli nie będzie oblitowała sprawiedliwość wasza więcej niż doktorów zakonnych i Faryzeuszów, nie wnijdziecie do Królestwa niebieskiego. Słyszeliście, iż rzezono jest starym: nie będziesz zabijał, a kto-by zabił, będzie winien sądu. A Ja wam powiadam, iż każdy, który się gniewa na brata swego, będzie winien sądu. A kto-by rzekł bratu swemu „Raka“, będzie winien rady. A kto-by rzekł, głupcze, będzie winien ognia piekielnego. Jeśli tedy ofiarujesz dar swój do ołtarza, a tam wspomnisz, że brat twój ma nieco przeciw tobie, zostaw tam dar twój przed ołtarzem, a idź pierwej zjednać się z bratem twoim; a tedy przyszedłszy, ofiarujesz dar swój.**

Oko, co patrzy w serce

V-TA NIEDZIELA PO ZIELONYCH ŚW.

Jest takie oko, co nie zadawalnia się powierzchownością, ale patrzy w samo serce. To — oko Boże.

My poznajemy zazwyczaj to tylko, co uzewnętrznia się słowem lub czynem, ale w głąb duszy, do jej podziemi, sięgamy rzadko; więc wewnętrzne pobudki czynów ludzkich są nam niedostępne, a jeżeli jakiś przenikliwszy umysł i dotrze do nich, to poznaje je tylko częściowo, bardzo niedoskonale, i nigdy niema zupełnej pewności, że widzi je dobrze, że ocenia trafnie. Zupełnie inaczej Bóg. Dla Niego niema żadnych tajemnic ani zagadek; najskrytsze sprężyny czynów ludzkich, najsubtelniejsze odruchy jaźni naszej, zgola dla nas samych nieuchwytnie, mają w Jego oczach kształty tak wyraźne i pewne, że namniejsze nawet niebezpieczeństwo pobłędzenia jest zupełnie wykluczone. I niedziw: przecież Bóg jest Twórcą natury ludzkiej, i każda poszczególna dusza — to wyłączne dzieło rąk Jego!

Różnice, zachodzące między nieskończone doskonałem poznaniem Boga, a ułomnem, wadliwem poznaniem naszym, sprawiają to, że jeden i ten sam czyn inną może mieć wartość i ocenę w oczach naszych, inną zaś w oczach Boga. Co nam się wydaje pięknem i wzniosłem, wszystko wiedzący Bóg może uznać, i rzeczywiście bardzo często uznaje, za marne, bezwartościowe, a nawet grzeszne. Wyraźnie czytamy o tem w Ewangelji na dziś przeznaczony, gdzie Zbawiciel mówi: „A przeto powiadam wam, że jeśli sprawiedliwość wasza nie będzie większa, niż uczonych i Faryzeuszów, nie wnijdziecie do Królestwa niebieskiego“ (Mt. 5, 20). Fa-

ryzeusze w oczach własnych i w oczach otoczenia uważali się za wzór doskonałości, ponieważ zewnętrzne ich czyny ściśle odpowiadały literze prawa; a jednak Chrystus ich potępił, i to nie raz, ale przy każdej sposobności i usilnie przestrzegał przed ich naśladowaniem. Czytał bowiem w ich sercach, że ich postępowanie było w najwyższym stopniu nieszczerze, że kierowały niem pobudki niskie i grzeszne. Każdy niemal faryzeusz był obłudnikiem, lubo oko ówczesnego żyda tego nie dostrzegało.

Na nie Zbawiciel nie kładzie takiego nacisku, jak na potrzebę czystej intencji; niczem się tak nie brzydzą, jak obłudą i udawaniem. Czyn choćby najpiękniejszy, jeżeli nie płynie z dobrej pobudki, jest zły, a w najlepszym razie bezwartościowy. Stary Testament dla twardości serc żydów mniej wnikał w pobudki wewnętrzne i w wielu wypadkach zadawalniał się czysto zewnętrznym wypełnieniem przepisu. Chrystus odrazu obostrzył wymagania i główną uwagę zwrócił na serce człowieka. Dlatego czytamy dziś w Ewangelji jak Zbawiciel naucza, że nietylko nie wolno słownie łżyć i złorzeczyć, ale nie godzi się też w duszy mieć do niego gniewu i urazy. „Jeśli zatem — dodaje — przyniesiesz ofiarę swą do ołtarza, a tam przypomnisz sobie że brat twój ma coś przeciwko tobie, zostaw tam przed ołtarzem ofiarę swą, a idź, pojednaj się wpiersz z bratem swoim, a wtedy wróciwszy się, złożysz ofiarę swoją“ (w. 23, 24). W czym sercu brak miłości bliźniego, tego ofiara nie będzie u Boga przyjęta.

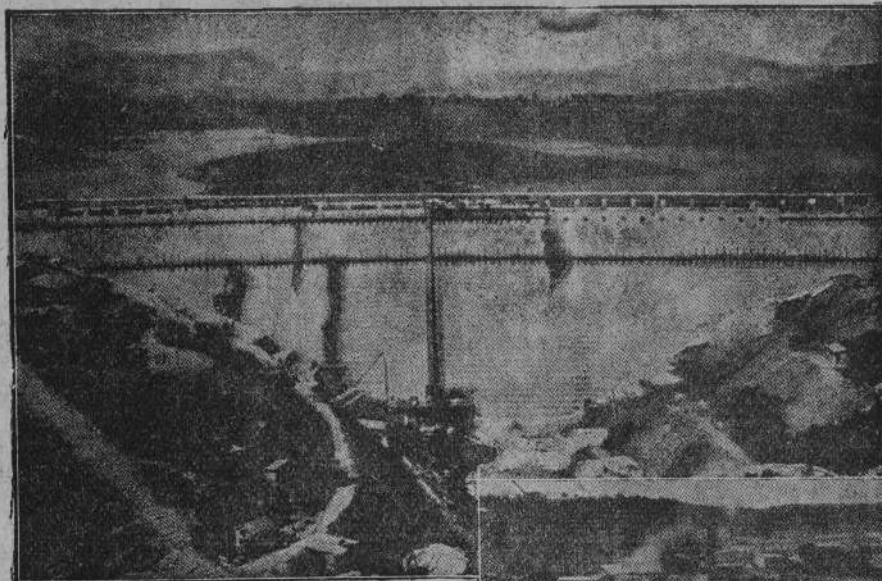
Czy słyszycie? Bez miłości na nic nasze ofiary i dobre uczynki! Obłuda i ciasnota umysłowa faryzeuszów żyje, niestety, po dziś dzień. Zdaje się niektórym chrześcijanom, że wiernie służą Zbawicielowi, jeżeli dużo się modlą, surowo poszczą, często się spowiadają, a jeszcze częściej komunikują, lub nie troszczą się wcale o wzrost w swem sercu miłości ku Bogu i bliźniemu. Niech się nie łudzą ci nowocześni faryzeusze! Dopóki z serca nie wyrzucą nienawiści, dopóki nie zaczną z całą usilnością pracować nad sobą, niewiele im pomogą ich modły i umartwienia! Pana Boga oszukać niepospób; oko Jego patrzy w dusze ludzkie i nie da się zwieść pozorami.

O człowieku obłudnie, po faryzeuszowsku pobożnym mówią z przekąsem: „Modli się pod figurą, a diabła ma za skórą“. Na katolików pobożnych świat ma ciągle zwróconą uwagę i bardzo się cieszy, jeżeli spostrzeża ich uchybienia i upadki. Woła wówczas z tryumfem: Przecież oni nie lepsi od zwykłych śmiertelników! Dzieci świata nie modlą się i nie poszczą, do bractw kościelnych nie należą, a żyją uczciwiej, niż ci, co przesiadują w kościele!... I świat w wielu wypadkach ma, niestety, słuszność.

Precz z obłudą! Precz z połowicznością! Jednemu Panu służmy, a służmy dobrze, całą duszą! Pamiętajmy, że Oko Boga wszystko widzi, ręka Boga wszystko waży i zapisuje w księdze żywota naszego. Wszystkie objawy pobożności fałszywej, udanej, znajdują się w niej na kartach najczarniejszych, jak znowuż wszystkie nasze dobre zamiary i szczerze usiłowania poprawy ta ręka wyrzeje w niej zgłoskami złotymi.

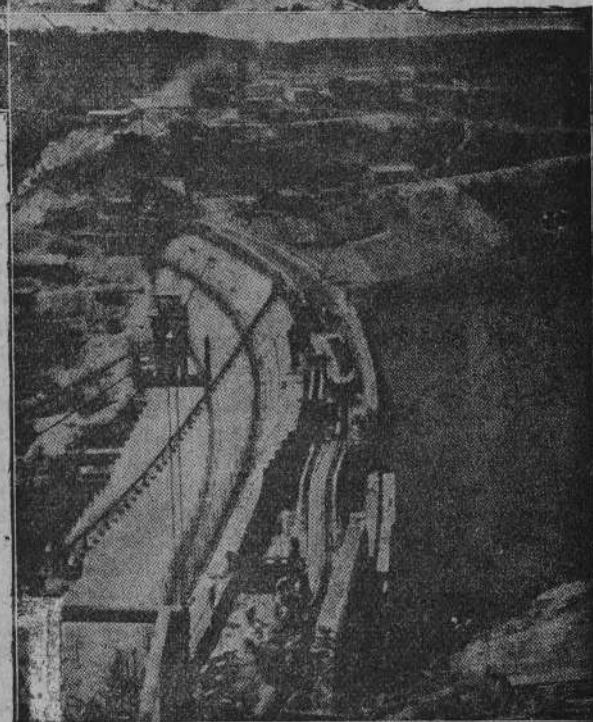
6 .000 godzin przed lustrem.

Jakiś cierpliwy statystyk zadał sobie trud obliczenia, ile kobieta po dojściu do 70 roku życia, straciła w swem życiu czasu na przeglądanie się w lustrze. Po uważnych wyrachowaniach, doszedł do wniosku, że sześć tysięcy godzin. Ale niechby ten sam statystyk, zechciał obliczyć, ile to godzin 70-cio letni mężczyzna stracił przed szkłem nie lustra, ale kieliszka w kawiarniach i restauracjach?

Ogród Gethsemane w Jerozolimie.

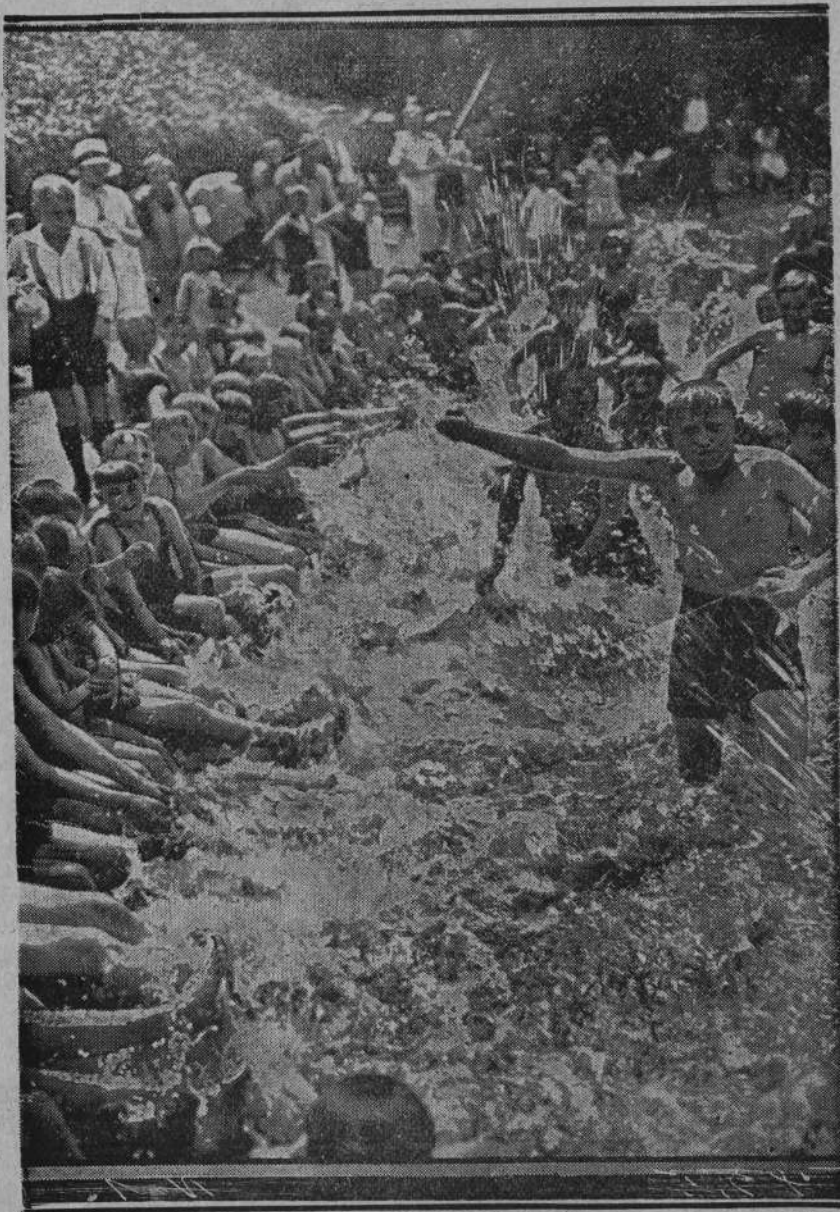
Słynne pole bitwy pod Maratonem zniknęło: utworzono na niem przez przegrodzenie dwóch rzeczek sztuczne jezioro, które będzie zaopatrywać w wodę pobliską stolicę Grecji, Ateny. Ryciny przedstawiają tamę, spiętrzającą wody sztucznego jeziora.

Pierwszy skok do wody.

Niezwykły urodzaj na wiśnie w Jugostawji.

UPAŁY.

Wielkie miasta najczęściej odczuwają upały letnie, to też w niedziele i święta mieszkańcy uciekają na łono natury oddając się z zapałem sportowi pływakowskiemu.

LIPIEC MIESIĄCEM REWOLUCYJ.

Jeden z dzienników paryskich przypomina, że największe rewolucje światowe odbywały się w miesiącu lipcu

8 lipca 1397 r.: rewolucja, w następstwie której Małgorzata de Waldemar, pierwsza Semiramida północy, łączy na swej głowie trzy korony: Danji, Szwecji i Norwegji.

Lipiec 1581 r.: rewolucja siedmiu prowincji holenderskich przeciwko Filipowi II-giemu.

9. lipca 1762 r.: druga Semiramida północy, Katarzyna II, pozbawia tronu swego męża i zostaje cesarzową Rosji

14. lipca 1789 r.: rewolucja Termidoru; stracenie Robespierre'a.

27., 28. i 29. lipca 1830 r.: rewolucja która pozbawiła Karola X. tronu Francji

19. lipca 1870 r.: wypowiedzenie wojny Prusom i upadek cesarstwa.

W lipcu również stoczono najczęściej bitew decydujących:

8. lipca 930 r. przed Chr. P.: bitwa nad Allią, w której pobity przez Gallów Rzym stał nad przepaścią.

22. lipca 732 r.: zwycięstwo Karola Martela w bitwie pod Poitiers nad Saracenami.

3. lipca 1187 r.: bitwa nad jeziorem tyberjadzkim, która oddała niewiernym królestwo jerozolimskie.

21. lipca 1690 r.: bitwa pod Bogus w następstwie której musiał ostatecznie opuścić Anglię pretendent do tronu Jakób II. Stuart.

8. lipca 1709 r.: porażka króla Karola XII. szwedzkiego pod Połtawą.

25. lipca 1712 r.: zwycięstwo marszałka de Villars nad księciem Eugenjuszem pod Denain, która położyła kres wojnie o tron hiszpański.

5. lipca 1798 r.: bitwa pod Piramidami.

3. lipca 1799 r.: bitwa pod Aboukir.

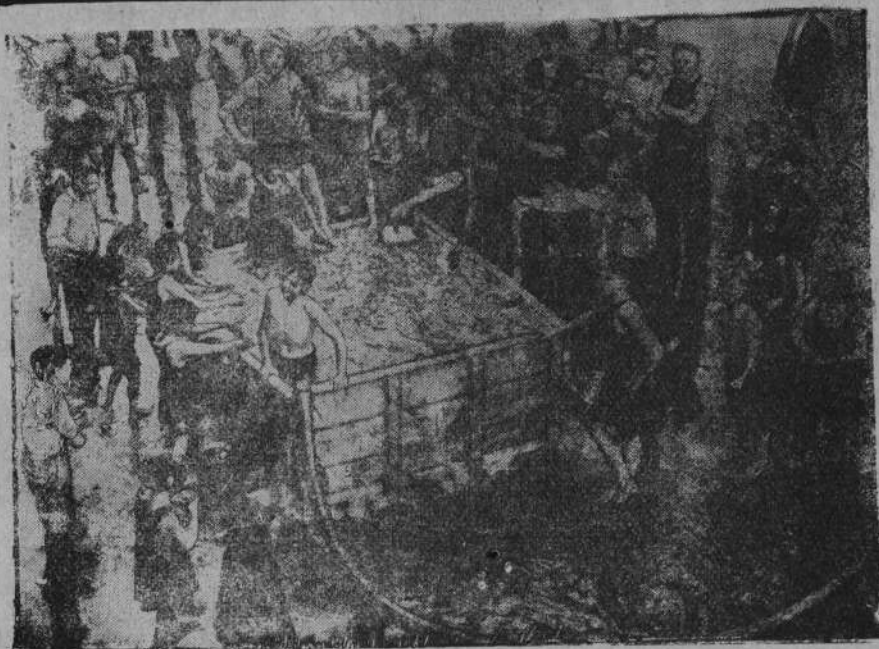
6. lipca 1809 r.: bitwa pod Wagram.

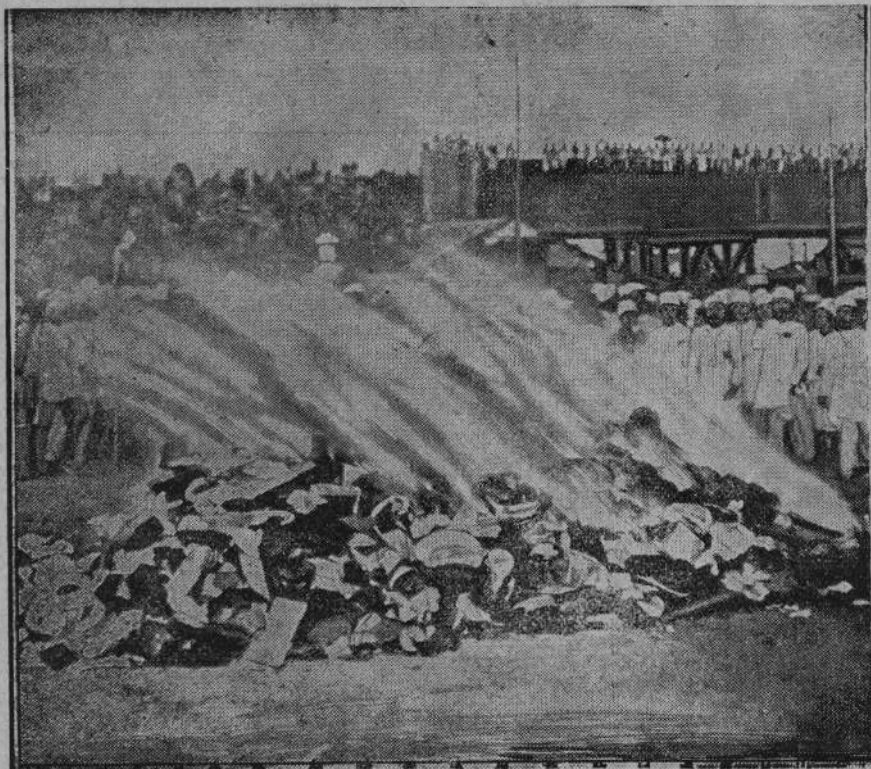
5. lipca 1830 r.: zdobycie Algieru.

14. lipca 1918 r.: rozpoczęcie wielkiej ofensywy przeciwko armji niemieckiej, zakończonej jej ostateczną porażką.

RAJ DLA DZIECI.

W Nowym Jorku podczas panujących upałów na placach dla dzieci ustawione są specjalne baseny w których dzieciarnia chłodnej kąpiei zażywać może dowol

Z BUNTUJĄCYCH SIĘ INDYJ.

Wrzenie w Indjach mimo akcji rządu angielskiego nie wygasa. Wszczęty przez Ghandi'ego bojkot towarów angielskich dochodzi do tego, że Hindusi palą towary angielskie na ulicach swoich miast. Powyżej mamy jeden z takich obrazków.

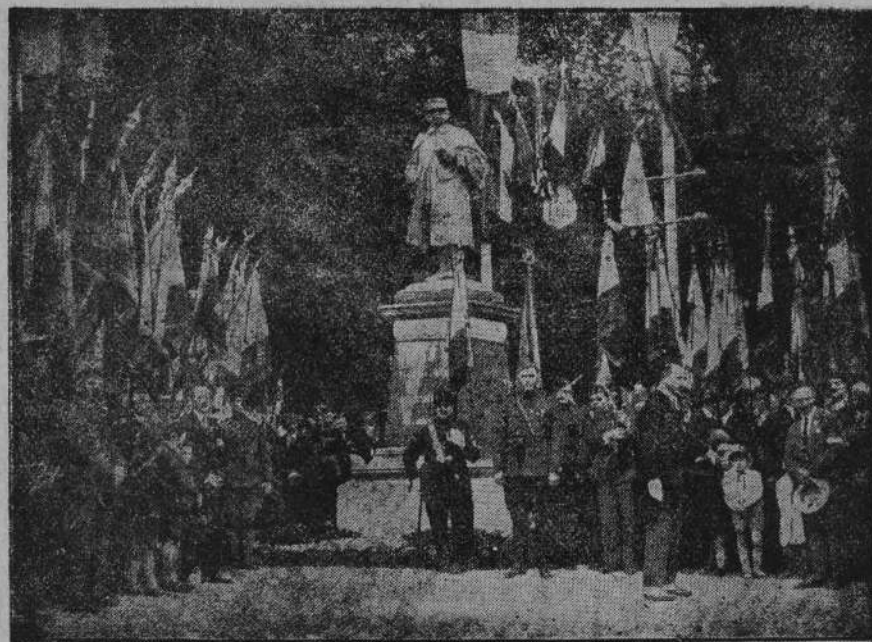
WOJNA DOMOWA w BOLIWI.

Jak już donosiliśmy, w Boliwji, w jednej z republik Ameryki Południowej wybuchła wojna domowa. Według ostatnich telegramów sytuację opanowali całkowicie powstańcy, zajmując nawet stolicę. Rycina nasza przedstawia oddział wojska boliwijskiego na placu stolicy La Paz.

FINLANDJA PRZECIW KOMUNISTOM.

Rząd finlandzki przygotował ostatnio szereg ustaw wyjątkowych przeciwko komunizmowi i już dziś ogłasza ich jako wyjętych z pod prawa. Na zdjęciu widzimy prezydenta Relandera (po prawej) i ministra spraw zagranicznych Prokopa.

POMNIK GENERAŁA JOFFRE

został odsłonięty w małym francuskim miasteczku Chantilly w obecności sędziwego zwycięzcy z pod Marny. Na pierwszej ilustracji widzimy odsłonięcie pomnika, na drugiej generała Joffre przyjmującego życzenia od prezydenta Francji Doumerge'a.

CESARZ ABISYNJI

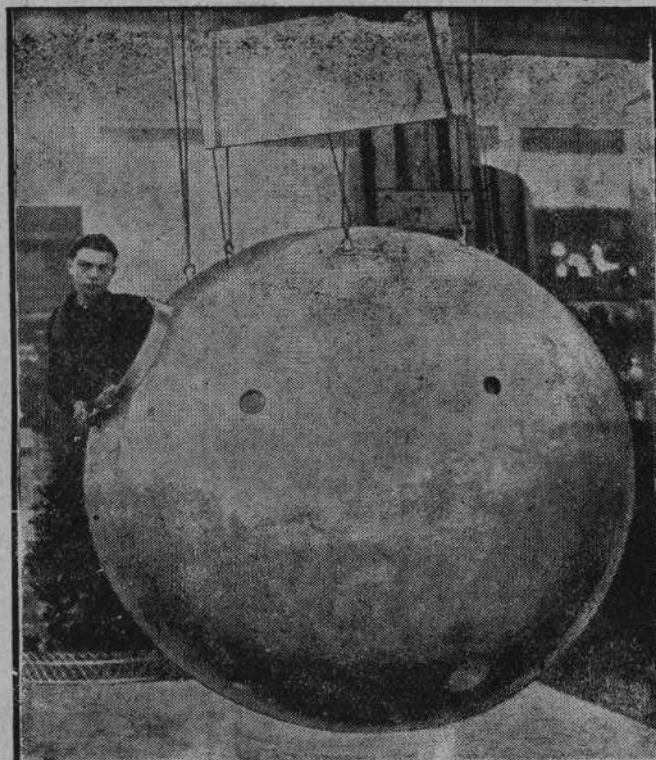
Tafari, król Abisynji czyni obecnie, po zwyciężeniu kilku pretendentów do korony, przygotowania do uroczystej koronacji na cesarza.

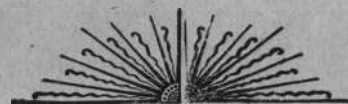
ZWYCIĘZCA OCERNU.

Kingsford-Smith ze swoim kapitanem Saul'em po prawej stronie. W głębi samolot „Southern Cross”, na którym Smith dokonał swego lotu z Europy do Ameryki.

15000 M NAD ZIEMIĄ.

Prof. Picart, docent aeronautyki na uniwersytecie brukselskim, zbudował w fabryce balonów w Fugsburgu dzięki pomocy rządu belgijskiego balon pewnego typu, na którym chciał pobić rekord wysokości, zdobyty przez kapitana Gray'a. Kapitan Gray wznosił się ponad ziemię 13 000 mtr, a prof. Picart na swoim balonie chce wznieść się do wysokości 15 000 m. Balon jego zawiera 14 000 metrów kubicznych, a unosi w górę kulę, której ściany zbudowane są z 3 milimetrowej powłoki aluminiowej. Kulę widzimy na rycinie.

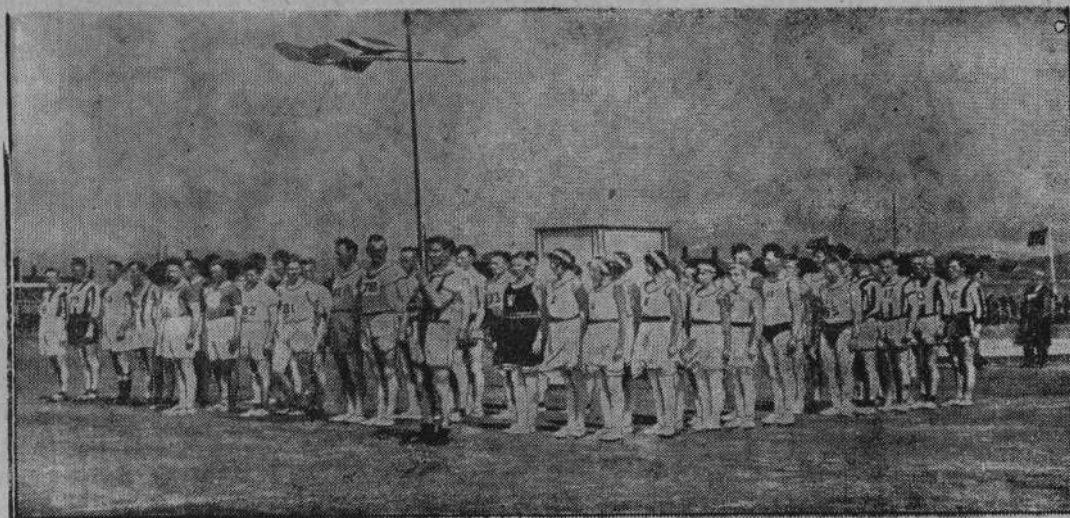

SZCZYRBSKIE JEZIORO

w Tatrach czeskich, nad którym obradowała Mała Ententa. Miejscowość nad owym jeziorem, w której otwarto konferencję w dniu 25-go czerwca, uwidoczniła jest na powyższej rycinie.

ŚWIĘTO RADOŚCI W THULE.

W Islandji urządzono niedawno temu wielkie święto radości z okazji tysiąclecia parlamentu. W święcie tem obok 100 000 Islandczyków brało udział 50 000 gości z duńską parą królewską na czele. — Jednym z punktów programu święta były wielkie zawody sportowe. Powyżej widzimy drużynę zwycięzców.

GŁOWA KOŚCIOŁA KATOLICKIEGO.

Z powodu fałszywych pogłosek o chorobie Ojca św. pojawiły się w prasie zagranicznej fotografie. Jedną z nich reprodukowujemy. Przedstawia ona Papieża, biorącego udział w ceremonjach kanonizacyjnych.

Proces, który trwał 49 lat.

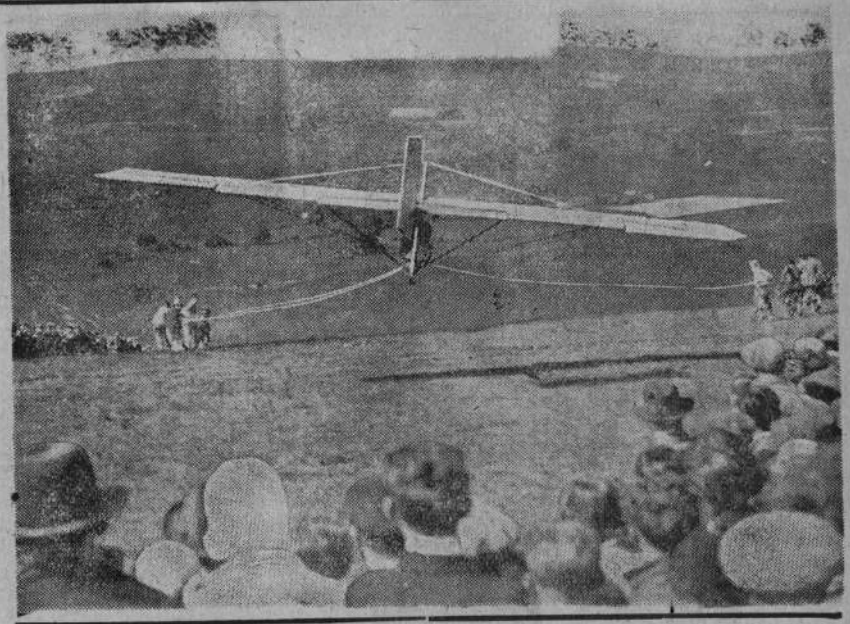
Mieszany sąd rozjemczy w Kairo rozpatrywał ostatnio ciekawą sprawę, która toczy się już jednym ciągiem od lat 49! Treścią sprawy jest skarga pewnej rodziny arabskiej, wniesiona niegdyś przeciw rządowi egipskiemu o zabranie kawałka parceli gruntowej na przedmieściu Kairo. Sprawa ta przeszła już szereg sądów i szereg instancji, rząd egipski zmienił się od tego czasu też kilka razy, tak, że z rodziny skarżącej pozostała przy życiu tylko jedna kobieta, jako ostatni potomek. I oto cierpliwość została wreszcie nagrodzona, bo sąd rozjemczy przyznał owej kobiecie odszkodowanie w sumie około 120.000 złotych z 5 proc. należnością za zwłokę, policzoną za ostatnich lat 25! (q)

40 kotów padło ofiarą litościwego serca.

W sposób tragiczno - komiczny postradało życie 40 kotów w ubogiej dzielnicy Bazylei (Szwajcaria). Pewna stara panna wynajęła w Guldingen 2 pokoje z kuchnią, by umieścić tam 40 kotów, które mi się opiekowała. Przychodziła też codziennie do swych pupilów, przynosząc im pożywienie. Kobiecie owej powodziło się jednak coraz gorzej, tak, że w końcu nie mogła już kotów wyżywić i postanowiła je wobec tego zabić. Lekarz weterynarii

zapytany, jaki jest najłżejszy rodzaj śmierci, doradził gaz. Wszystkie okna i drzwi zatkało dokładnie, poczem odkręcono kurki. Jeden z kotów, widocznie silniejszy od innych, żył jeszcze. Widząc to, litościwa kobieta weszła do pokoju, by go ratować, sama jednak padła nieprzytomną i ledwie ją uratowano. (q)

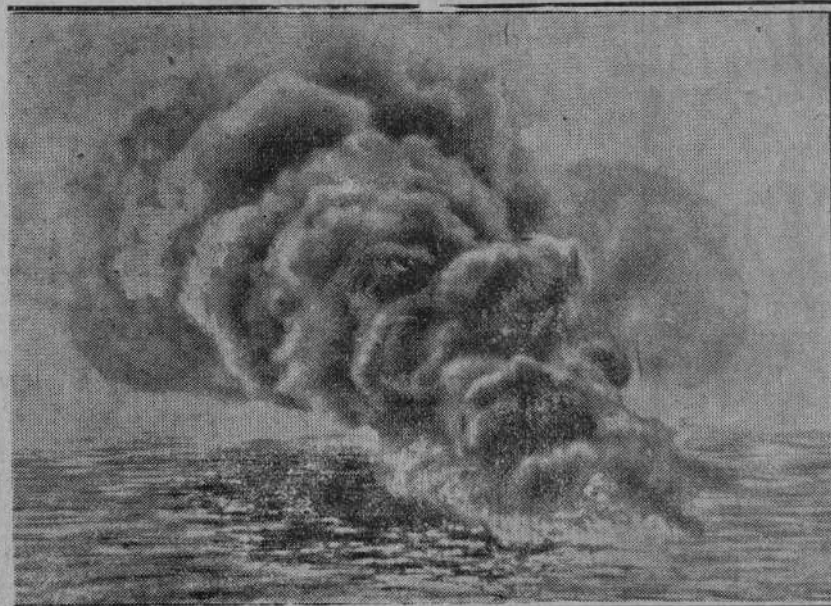

LOT

BEZSILNIKOWY znajduje w Anglii coraz więcej zwolenników. Zdjęcie nasze przedstawia chwilę startu samolotu bezsilnikowego.

Klub zabitych.

Dla pocieszenia stroskanych czytelników dodajemy, że ci zabici jeszcze żyją. Członkami klubu, który powstał w Nowym Jorku, są b. żołnierze — uczestnicy wielkiej wojny, którzy swego czasu zostali ogłoszeni za zabitych lub zaginionych, a potem powrócili. Widocznie liczba tego rodzaju ludzi jest i w Ameryce niemała. Celem klubu są głównie sprawy gospodarcze i obrona interesów swoich członków. Obecnie klub wszczął szereg procesów z towarzystwami ubezpieczeń, które swego czasu wypłaciły rodzinom rzekomo zabitych premie, a obecnie żądają zwrotu tych sum. (q)

PŁONĄCE MORZE

Tak fantastyczny widok płonącego morza miały okręty, przepływające przez to miejsce, na którym za tonął wskutek eksplozji gazoliny ameryk. parowiec transportujący beczki z benzyną. Przypominamy, że w katastrofie tej zginęło 47 ludzi z załogi, parowiec poszedł na dno, a gazolina, wypłynąwszy na powierzchnię morza, płonęła przez 24 godziny.

HUMOR

Pan: Niech pan! spojrz, oto kubisty-
czny krajobraz.

Pani z westchnieniem: Jak strasznie mu
si być na Kubie.

×

Nawet nad grobem.

Pastor wygłasza przemówienie nad gro-
bem.

— Wiecie wszyscy dlaczego nagła Jego
śmierć była szczególnie tragiczna: pozosta-
wił młodzieńką żonę liczącą dopiero 24 lat...

Młoda wdówka wzniosła twarzyczkę 'za-
mi zalaną i łkając, rzekła: „Dwadzieścia
trzy“.

×

Ona. Tyś złamał przyrzeczenie, które
dałeś.

On. Nie płacz, ja ci dam drugie. (m
„Journal amusant“).

Szwajcarska koszula.

Święto. Pan Stambułka stroi się, by
pójść na umówioną majówkę. Oddawna
już pogodził się z myślą, że połowica jego
nie jest wzorem gospodarności. Odnosi się
do tej kwestji z pełną humoru filozofją.

— Felu, — powiada po umyciu — podaj
mi moją koszulę szwajcarską.

Małżonka otwiera usta z podziwu.

— A to znowu co takiego? Koszula
szwajcarska?

— No, to ta koszula, co ma tyle wiel-
kich dziur. (j.

*

Teraz już wszystko wie.

— Mamusiu teraz* wiem już, dlaczego
kurczątko wylęgają się z jajek!

— No, dlaczego.

— Ze strachu, aby je nie ugotowano!

×

Astronom szuka pyłku, który wpadł w
oko jego żony (m

×

Dramat małżeński na różne tematy.

Zeniąc się:

Budowniczy — zakłada gniazdo .

Myśliwy — wpada w pułapkę.

Kryminalista — nakłada kajdany.

Woźnica — zaprzęga się do wozu.

Sędzia — pisze sobie wyrok.

Adwokat — rozpoczyna proces długo-
trwały.

Bednarz — gubi piątą klepkę.

Redaktor — schodzi na współpracowni-
ka.

Drukarz — sunie pod prasę

Księgarz — wpada w romans.

Maszynista — fabrykuje parę bez kotła.

Szewc — szyje sobie buty.

Urzędnik — dostaje jeszcze jednego
zwierzchnika.

W muzeum egipskiem.

Trudno sobie wyobrazić, że ona swój
kostjum nosi już od 5000 lat (m
„Muskete“)

×

Szczyt zaradności chłopskiej.

(W biurze policyjnym.)

— Proszę pana komisarza, jechaliśmy
ze chrztu świętego, no moja baba zagubiła
gdzieś dziecko, więc chciałbym dać bębnić,
a może się gdzie znajdzie.

— Dobrze, a cóż zrobiliście na razie?

— Ano, że zmartwienia dałem babie
przez leń, aby na drugi raz lepiej pilno-
wała dziecka. (j.

*

Nowomodny filantrop.

— Czy nie zechce pan złożyć ofiary na
nasz „Dom dla starych kobiet“?

— O i owszem. Proszę sobie zabrać mo-
ją teściową...

On: Ty u mnie będziesz miała prawdzi-
wy raj!

Ona: Ach rozumiem — nigdy nie będę
miała się w co ubrać. (m